

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispiacl-tér, Zvaratkó-ház

Egyes szám ára 6 fillér.
Vármegyei telefonszám 38.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOS

Előfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félre .. 5 kor., egy óra .. -85 kor.
Nyiltér soronként 25 fillér

Nagy feladatok előtt.

Komoly, nehéz idöket élünk. Az egyes ember éppen úgy, mint az összes: az ország, a nemzet életére és jövő fejlődésére messze kiható fontos kérdések várnak bölcs megoldásra a közel jövőben, talán már a közeli napokban. Kell, hogy e kérdések tárgyilagos, komoly megfontolás tárgyaivá tétessenek minden gondolkodó előtt, mert csak így várható szerencsés megoldás, amely közmelegnyugvás keltésére is alkalmas.

E törekvések két legfontosabbika: a hárszabályrevízió és az általános választói jog megalkotása.

A napi sajtó sokat foglalkozik mind a kettővel. Helyesen teszi. Szükséges, hogy az ilyen nagy horderejű kérdések a nyilvánosság előtt a legalaposabban megvitattassanak. Minden kérdésben minden fej nem gondolkozhatik egyformán. Nem is gondolkozik. Ez azonban nem baj. Azért vannak az érvek, hogy meggyőzzük egymást. Igaza annak lesz mindig, akinek súlyosabbak és jobbak az érvei. Ebben azt hiszem egyetértünk mindnyájan.

A napilapok jelzik, hogy

küszöbön áll a hárszabályrevízió. Vizsgáljuk meg: van-e rá szükség? A kérdésre, hogy választ kapjunk, nem szükséges messzire mennünk. Elég utalnunk a horvát obstrukción. Ez az összeverődött és idegen érdeket szolgáló had hónapokon keresztül megbénította a magyar képviselőház működését. Hónapokon keresztül durva horvát beszéd hangzott a magyar törvényhozás termében.

Tisztelettel kérdezzük minden öntudatosan gondolkodó polgárát ennek az országnak: megengedhető-e az ilyen garázdálkodás? Tűrhető-e egyáltalán, hogy a mi hárszabályunk belőlünk csufot üzzenek, államiságunk védbástyáit ott rugdossák, nemzeti legszentebb érzelmeinket sértegetik, türelmünket próbára teszik? Van-e nemzet a világon, amelyik ezt eltűné? Ugy-e hogy nincsen?! Ha pedig akadna ilyen — pedig nem akad — nem-e megérdemelné, hogy a föld színéről is eltöröltessék?

Hárszabályaink bizony kissé elavultak. Nem alkalmasak a parlamenti tárgyalási szabadság biztosítására és megóvására. Mi következik ebből? Az, hogy olyanokat készítsünk, vagy a meglevőket úgy módosítsuk,

hogy azok a magyar állam létérdekeinek megfelelően, figyelve arra, hogy a szólásszabadság szentséges elve ne érintessék, s hogy egy nemzeti alapokon álló kisebbség jogai ne csorbítottassanak.

Amint tudjuk, a kormány is e szempontokat tartja szigorúan szem előtt. A konkrét javaslatok meg nincsenek a képviselőház előtt. Megvárjuk tehát a javaslatot, s ha beterjesztett: elég módunk és alkalmunk lesz, felette tárgyilagos bírálatot mondani. Ez komoly férfiaknak becsületos kötelessége.

Éppen így vagyunk az általános választói joggal is. A kérdés nemsokára a parlament elé kerül. Várjuk be türelmesen, s ne törjünk efelett se pálcát látatlanba, előre. Ennyi a legkevesebb, amit vezéreink joggal elvárhatnak tőlünk.

Tudjuk, hogy kormányunk szíven viseli úgy az országnak, mint az ország népének jól felfogott érdekeit. Így bizalommal remélhetjük, hogy e kérdéseket igyekezni fog mindnyájunk meglegedésére és az ország javára megoldani.

Maradjunk higgadtak, itélkezünk tárgyilagosan, tekintjük a nemzet nagy érdekeit: akkor nem esünk szélsőségekbe

s akkor megtaláljuk, melyik cselekedet a helyes, a bölcs s melyik az ártalmas, a kárhoz-tatandó.

Politikai hetiszemle.

— Fővárosi munkatársunktól. —

A hárszabályrevízió. A kormány a legközelebbi hetekben a törvényhozás elé terjeszti a hárszabályrevíziót. A revízió gongolat nem új dolog. Amikor a választói reform először szóba került, tisztában volt mindenki azzal, hogy a választói jogosultságnak nagyobb mérvű kiterjesztése csakis a ház tanácskozása jelenlegi rendjének megszorításával kapcsolatban vihető keresztül. A revízióval azonban, bár a kormánykörök komolyan foglalkoztatta, mind ezideig nem lehetett a képviselőház elé állani, mert a pártokban, különösen a függetlenségi pártban bizonyos idegenkedéssel fogadtak minden olyan tervet, amely a hárszabály szigorítására vonatkozik. Azok az aggodalmak, amelyek a függetlenségi párt számos tagját ezen állásfoglalásukban vezérelték, jogosok és tiszteletreméltók.

De bármilyen idegenkedéssel is fogadta valaki a hárszabályrevízió tervét, a közelmúlt tapasztalatai mindenkit meggyőztek arról, hogy erre igenis feltétlenül szükség van, ha csak a magyar állam presztizsét, a magyar állami eszmét nem akarjuk teljesen elejteni. Gondoljunk csak vissza a horvátok obstrukciójára: egy kis frakció, nem is a magyar nemzet képviselői a hárszabályok réseit kihasználva, szembehelyezkedett a képviselőház nagy többségének akara-

Az 6 gyermeke.

Utálok a sablont s irtózom a banalitásoktól. És ezért vagyok boldogtalan. Ami felett más egyszerűen átsiklik, az énnekem nyugtalan órákat okoz, amiben más néhány perc alatt beletörődik, abba én majdnem belehalok. Legborzasztóbb azonban az, hogy magam sem tudom meghatározni, hogy mi az a sablon, hogy mikor és miben nyilvánul meg és hol vannak a korlátai. De úgy érzem, hogy én előttem már mindaz sablon, amit mások cselekszenek.

Ezek után pedig nem habozom kijelenteni, hogy a legnagyobb sablontól én se tudtam megszabadulni, mert a szerelem ellen hiába küzdöttem. Azaz nem is küzdöttem ellene. Gyö-

nyörúséggel vettem magam karjaiba s örültem, ha elkábultam tőle, mint a világ vándora a velencei éjszaka szépségeitől.

Tehát husz esztendő voltam, három évvel idősebb Sárközi Etelnél, akinek szöke feje szebb és színesebb képeket varázsolt a lelkembe, mint Rubens csodás szökeje. „És ezt a szerelem tevé”, mondja a nóta.

Egy hársban laktunk, sőt egy emeleten. Közvetlenül a mi ajtónk mellett volt az Etelké, s így gyakran megesezt, hogy mikor én kiléptem az ajtón, az Etelka mellett álltam s együtt tartottunk a lépcső felé. A folyosón különben is gyakran találkoztunk, de ha egy nap ötször is nyílt alkalmunk arra, hogy egymással beszéljünk, bizony mi egy alkalommal se szüköl-

ködtünk témában. Órákig álltunk a korlát mellett s Etelka ilyenkor azért se haragudott meg, ha a kezét kissé tovább és kissé melegebben szoritottam.

Egy dolgról azonban még a szüleink se tudtak, valószínűen azért, mert ilyen irányba sohase tévedt a gondolatuk. Az Etel szöbája az enyém mellett volt s ágycsontokat csak a vékony fal választotta el egymástól. Este, mikor már teljes volt a csend, megkopogtattam a falat:

— Etelka!

Ezüstös csengésű hang mondta válaszul az én nevemet:

— Árpád!

Beszélggettünk. Sokáig, néha egészen hajnalig tartott ez a beszélgetés s a hang soha olyan édes boldogságot nem okozott, mint az, amely tompán

hangzott át a falon. Valami gyönyörű kábultság vett rajta erőt s én úgy képzeltem, hogy aranyhaju királyleánnyal beszélek. Nem is csodáltam volna, ha egyszer csak leomlik a minket egymástól elválasztó fal s a falon túl tündérbirodalom tűnik elébem. Már láttam is a csodálatos mezőket, amelyeken aranyfényű patakok csobogtak végig s a patakából, mint a gyémánt diadém a legszökebb hajból, kicsillognak a különböző halak, naptól aranyozott fejei. Hátról emelkedik a palota, s karcsu tollai ragyognak, tündökölnek. A kitárt aranyrácsos kapuban, hosszú, kibontott hajjal, áll a királyleány s int nekem, hogy kövessem, hogy járuljak elébe.

Ezek a beszélgetések az én emlékeim. Bár ne volnának emlékek. Fe-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamárköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— koron.

tával és olyan jeleneteket produkáltak a parlamentben, amelyek a magyar törvényhozás tekintélyét erősen lesüllyeszteni voltak alkalmasak. Heteken át horvát szó hangzott a házban és amikor a legfontosabb életérdekeinkről, állami és gazdasági létünket súlyosan érintő javaslatoknak sürgős törvényerőre emeléséről volt szó, ölbetett kezekkel kellett nézni, hogy egy csoport horvát képviselő a házszabályok gyengébe kapaszkodva, megállítsa a törvényhozás gépezetének egész működését és lehetetlené tegyen minden komoly parlamenti munkát. Amikor most a választói jog reformja megvalósításának küszöbén állunk, komolyan számot kell vetnünk azzal, hogy mi történik akkor, ha a választói jogosultság kiterjesztése révén olyan képviselők jutnak be tekintélyesebb számban a parlamentbe, akik a magyar nemzeti állameszmétől idegenek, akik a magyar törvényhozás termeiben idegneknek érzik és vallják magukat és készek szembehelyezkedni a magyar állam legvitálisabb érdekeivel.

Delegátusok az Adrián. A két Adria hullámain acélpáncélos hajókolosszusok rengenek. Téli hajórajunk tornyos csatahajói, büszke fregattjai, félelmes torpedói szelik az északkeleti borino által felkorbácsolt hullámokat. A kazamatás hajóóriások fedélzetén a magyar és osztrák delegáció tagjai szemlélik meg haditengerészetünk büszkeségeit, szereznek meggyőződést tengeri harcok képességünk színvonaláról.

Régi szokása a hadvezetőségnek, hogy a delegátusoknak évről-évre osztentative mutassa be azokat a hiányokat, melyeknek pótlását kéri. Most is ez történik odalent Triesztben, Pólában és Fiumében.

Most azonban kétszeresen jelentős a delegátusoknak ez a látogatása, ez a szemléje hadihajóinkon. Egyrészt: magyarázni sem kell, hiszen a közelmúlt japán-orosz háború eléggé bebizonyította, hogy egy modern eszközökkel megívott háborúban milyen szerep jut a haditengerészetnek. A mi korlátolt kiterjedési tengerpartunk megvédése, biztosítása elsőrendű feladat, mert

létérdeke kereskedelmünknek, kereskedelmünk felvirágzásának. Ezt az arasznyi tengerpartot minden módon, minden áldozattal meg kell védenünk, természetes tehát, hogy e védelem eszközeinek, haditengerészetünknek hercekes volta elsőrendű magyar érdek.

Másrészt a delegátusoknak ezen a szemlén alkalmuk lesz meggyőződni arról is, hogy haditengerészetünk magyarsága milyen lábon áll és a szolgáltatott milliókért mennyiben kell követelnünk az ellenszolgáltatást a paritás érvényesítése terén, a magyarság követeléseinek megvalósításában.

Nem egyszerű kéjkirándulás tehát, nemcsak szórakoztató látványosság a delegátusok útja az Adrián, hanem jelentős, komoly politikai tanulmány.

A gyulai közös konyha.

Ujra éledő remények.

Talán megél!

A kollektív háztartás hűveire meglehetősen leverő hatással voltak azok a tapasztalatok, amelyeket a vidék néhány városában felállított közös konyhák felszínre hoztak. Kisült, hogy a mai társadalom a kollektivitásnak még ily primitív alakjára is csak kevéssé érett meg s a közös konyhák általában az életképtelen intézmények legtipikusabb fajtái közé tartoznak.

A hosszú idő óta szállongó hírek a gyulai közös konyha sorsáról is kevés jót beszéltek s legutóbb már egész pozitívitással ujságotlák, hogy a közös konyha már legközelebb a csendes elmúlás — polgárisabban kifejezve: a felszámolás — ölébe dől.

E hét derekára volt egybehiva a tagok azon rendkívüli közgyűlése, amelyről a vén madarak azt jóslgatták, hogy az egyszersmind a közös konyha — temetése lesz. Nos ez a temetés, a felszámolás, ezuttal

nem következett be. Még nem lehet határozottan tudni, vajjon az e közgyűlésen hozott határozat nem csupán a haldoklónak beadott *etherinjekció*-e; azonban egy kevés optimizmussal az itt történtek után mégis ismét lehet valamennyire bizakodni a közös konyha jövőjében.

A közgyűlésen az igazgatóság beszámolt a közös konyha eddigi működéséről. Jelentése szerint valóban meg kell állapítani, hogy a két hónapi működés *3087 korona deficit*tel zárult; ámde ezen deficit nem tényleges, mert szemben áll vele 1600 korona áru előre beszerzett s jelenleg készletként szereplő élelmiszer s mintegy 1300 korona értékű konyhaberendezés. (Ez utóbbi azonban csak részben szolgálhat a deficit ellenértékül.)

Igy az igazgatóság számítása szerint a két hónapi deficit mintegy 800 korona, amely adagonként szétosztva, az egy adagot hordató tagot alig tizenöt koronával terheli. (Jelenleg 63 adagot hordatnak.) Ez oly csekély összeg, amelyre a tagok előre el lehetnek készülve, s amely a közös konyha életképességét még épen nem zárja ki.

A közgyűlés meglehetősen zajos lefolyású volt. Többen szólaltak fel s akadtak olyan hagok, amelyek a rögtön felszámolás kimondását követelték. Ezt azonban már csak a miatt sem lehetett megtenni, mert a felszámolásra a kereskedelmi törvény értelmében csak akkor lehet határozni, ha ezen határozathozatal mint a közgyűlés tárgya, 8 nappal előbb hírlapilag meghirdettetett.

Végre is a közgyűlés akként határozott, hogy bizottságot küldött ki a közös konyha eddigi kezelésének felülvizsgálására s e bizottság jelentésétől tette függővé további elhatározását. A bizottságba kiküldötték Kiss László vm. tb. főjegyzőt, Kiss

István számtanácsost és dr. Simonka Györgyöt. Egyben elhatározták, hogy vasárnap a gyulai ujságban közzéteszik a meghívót, melyben a felszámolás felett való határozathozatal, mint a közgyűlés tárgya szerepel.

A döntő közgyűlés holnaphoz egy hétre lesz. Ma még bajos megállapítani, hogy melyik párt kerül többségre, de sok előjel mutat arra, hogy a közös konyha hűveinek sikerül a felszámolás kimondását megakadályozni.

Máriási szökhése.

Senkisémet tehet róla.

Éljenek a kitünő paragrafusok!

Tekintélyes iratcsomó érkezett ma címünkre a békési főszofigabiróságtól. Válaszképpen jöttek az ebben foglalt iratok multkori cikkünkre, a melyben megirtuk volt a békési szélhámossnak sikerült szökését s egyben bátorkodtunk kifejezést adni azon szerény nézetünknek is, hogy e veszedelmes ember megőrzésére fordított gond nem tulságosan volt kielégítő a közbiztonság szempontjából.

Ebbeli véleményünket most ünnepelesen visszavonjuk és sietünk kijelenteni, miszerint legujabb információink teljesen meggyőztek arról, hogy ha ez ügyben egyáltalán valakit valami szemrehányás érhet, ugy ezek legfeljebb csak mi és lapársaink lehetünk, akik a különös esetről hírt adván, nem állottuk ezzel a békés polgárok kedélyét izgatni. Ellenben mindazok, akiket a sors és a paragrafusok Máriási megőrzésére kijelöltek; egyáltalában, akik az ügybe bármi módon hivatalosan befolytak: egytől-egyig a legkörültekintőbb gondossággal és tapintattal látták el ezen feladatukat.

küdnék inkább most is a fal mellett, s hallgatnám a tulról felém csendülő hangokat! Csak a boldog valóság ne válnék soha emlékké!

Egy este ismét megkopogtattam a falat:

— Etekmám, édesem...

— Árpád! Árpád! nagy ujságot mondok — hangzott a másik szobából.

— Igazán kíváncsivá téssz.

— Menyasszony vagyok!

Elsötétült a világ. Levegő után kapkodtam.

— Nos, hát nem is érdekel, ki a vőlegényem? — kérdezte panaszosan Eteka.

— Nem!

— Vége volt, mindörökre vége!

Azaz, éppen nem volt a vége! A közönséges, a banális szerelmi ügyeknek végük szakadt a házassággal, de én nem akartam banális lenni. Nem is tudtam volna. Én nem azért szerettem őt, mert ő is szeretett, hanem

— ej azért, mert szerettem. Azt tehát, hogy ő máshoz megy feleségül, nem változtathat ezen a szerelmen semmit. Az önéret? Bolond ember az, aki az önéretét föléje helyezi boldogságának. Az különben is sablon.

Igy gondolkodtam akkor s ennek a gondolkodásnak köszönhettem azt, hogy akit más, a banális ember, csak egyszer veszít el, én többször is elvesztettem. Elmondom, hogyan.

Eteka színész nő volt. Mikor tehát férjhez ment, nagy bánatomban azzal vigasztaltam magamat, hogy a színésznőből maradt valami nekem is. Hiszen a színésznőhöz mindenkinek joga van. Kinek egy kézszorítás jut, kinek egy csók, egy valakinek pedig minden. Az ezer arc közül, gondoltam, egyik majd csak rám is fog mosolyogni. Bolond ábrándozás volt. Eteka férjhez ment és otthagya a szinpadot. Ekkor vesztettem el őt másodszer.

Most megint másban reménykedtem. Azt hittem, hogy Eteka, mikor arra a kövér kis fiskálisra esett a választása, nem a szívére, hanem az eszére hallgatott. Minthogy pedig annak anyagi viszonyai meglehetősen ziláltak voltak, bizonyosan számítottam arra, hogy Eteka nem nyomorog vele. Nem úgy történt. Mikor pénzre volt szükségük, Eteka megint visszatért a szinpadra s ő keresett a férjének, mert szerette. Én azonban őt újra elvesztettem.

Ekkor már csak egy reményem maradt. Azt gondoltam, hogy a szerelmünknek nem lesz gyümölcse. Elvégre a férfi mögött meglehetősen viharos ifjuság volt, a nő pedig gyöngye, mint a lilium. Megvallom, kissé óhajtottam is, hogy ez a szerelem meddő maradjon.

És a multkor, midőn hosszú utazásomról hazatérve meglátogattam őket, az Eteka férje fogadott. A férfi arcán

széles mosoly ült, úgy vezetett egy kis négy kerekű kocsihoz. Remegve követtem. Óvatosan huzta félre a kocsit piros függönyét, s szinte diadalmasan mondta:

— Ide nézz! A tekintetéből látszott, hogy a kis fiskálisból a világ egyik legboldogabb embere lett.

A kocsi pufók arcú kis baba feküdt. Se szép, se csunya, mint a legtöbb gyerek. Bizony én igazán nem futtam volna megmondani, vajjon mi lesz belőle egykor: szép, karcsu, szőke leány, mint az anyja, vagy tekete, göndörhaju, kövér fiu, mint az apja.

A szememet különben is elborították a könnyek. Hiszen az ő gyermeke volt, az övé, akit most már egészen elvesztettem.

Kálmok Lajos.

Pollák Mór divatáruházában
Békéscsabán, Vasut-utca, postahivatallal szemben
a farsangi vásár alkalmából

egy bluzra való kelme 59 krajcártól feljebb, egy szövet ruhára való kelme 2 forint 60 krajcártól feljebb, mosóbárony métere 70 krajcár, egy vég Magdolna-vászon 3 forint 60 krajcár, egy tucat selyembatiszt zsebkendő 1 forint 40 krajcár s minden más szövetek, barchettek leszállított áron kaphatók. Az elismert legjobb Magdolna-vászon kizárólagos főraktára. (Törv. védve 12440. sz. a.) Vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok és mintákat bérmentve küldök.

A napnál világosabban kitűnik ez a következőkből:

1. A *békési rendőrhatalom nem hibás*. Hogy miért nem, azt nagy alaposan elolvasva a következő nyilatkozatban, amelynek közlésére felkért s amelyet kellő loyaltással íme szó szerint le is közlünk:

6617—907. A letartóztatott egyént folyó hó 1. óta orvosilag megfigyeltem, nála a jobb tüdőcsucsban hurutot, a jobb mellkast keskenyebbnek találtam, a beteg erős keresztcsonttáji fájdalomról, alsó végtagjaiban hasogató fájdalomról panaszkodik és általában gyengeségről és étvágytalanságról panaszkodik. Tekintettel fentebb említett tüdőbajára, javasolom, illetve miután itt kórház hiányában megfelelő ápolásban nem részesülhet, szükségesnek tartom, hogy a letartóztatott a községi fogdából a legközelebbi kórházba szállíttassék.

Békés, 1908 január 6.

Dr. Frey Géza s. k.,
járásorvos.

A békési járásorvos bizonyítványa a következő:

Máriási Géza, alias Berecz Endre, alias Agárdi Nagy István Békésen letartóztatott s innen hatóságilag megállapítandó illetőségi helyére toloncolandó egyénnek Békéscsaba község közkórházába történt beszállítására vonatkozó járásorvosi véleménynek, a Békés községhez intézett rendeletnek és a kórházba felvételről való és a rendelet hátravezetett gondnoki elismervénynek hiteles másolatát mellékelten oly kérelemmel küldöm meg, hogy ezeket a való tényállás megállapítása céljából e levelem kapcsán a lapban közléstét sziveskedjék.

Egyben közlöm, hogy a letartóztatottat a rendőrbiztos és detektív jogszabályon használatáért 50 korona pénzbüntetésre ítélt, mely helyett nyilvánvaló vagyontalansága miatt 3 napi elzárást szenvedett el.

Amit pedig itt Békésen akart elkövetni, azért a kir. ügyészség nem vette őt át, mert idélen okmányai, melyeket maga készítet, csak annyira voltak alkalmasak az okmány hamisítás büntetésének megállapítására, mint a milyen „pénzhamisítvány” volt az egyszeri magyar csizmadia által készített pénz, melyen az diszelegett, hogy „Balogh János Rex Hungariae”.

A budapesti, brassói, szabadkai rendőrfőkapitányság, a bécsi rendőrigazgatóság semmiféle ráillő terhelő adatot nem tudott közölni.

Az is tévedés, hogy a budapesti főkapitányság az ujjnyomatból állapította volna meg a kiletét; ugyanis ott lakásadója és lakótársa ismerte fel a fényképéről.

Mint hogy mindezek szerint nem volt más hátra, mint illetőségi helyére toloncoltatni, azt pedig nem akarta beismerni, hogy magyarországi illetőségi, hanem amerikai, St. Louisi illetőségűnek vallotta magát, a rá vonatkozó iratokat további intézkedés kérése mellett folyó hó 6-án az alispán urhoz terjesztettem be; a „Rendőri Közlöny”-nek pedig beküldtem a fényképét az ország összes hatóságaihoz intézett azon megkereséssel, hogy kiletét, illetőségét és hogy nincs-e valamelyik körözve, nyomozzák és eredmény esetén értesítsenek. Az idei 9. számú Rendőri Közlöny ezeket már hozta is.

Az illetőre vonatkozólag dr. Henselmann Elek, Békés községi orvos folyó hó 1-én azt jelentette ki, hogy ha itt marad a községi zárka-

ban, tüdővést kap. Mikor tehát f. hó 6-án dr. Frey Géza járási orvos is azt mondta, hogy tüdőhurut miatt kórházba kell szállítani, számolni kellett az emberies bánásmód következményeivel is és minthogy telefonon tett kérdésekre Békéscsaba községtől arról értesültem, hogy a beteg toloncokat a községi közkórházban el lehet helyezni, Máriási-nak beszállítása s felgyógyulása-
kor a rendőrhatalomnak való átadása iránt a mellékelt másolat szerint azonnal intézkedtem.

A beszállítás után következő napon már reggeli 8 óra körül a kórházi gondnok e hivatal részéről telefonon értesítést kapott azzal, hogy a beszállított egyén mit akart Békésen, továbbá, hogy az körmonfont szélhámos, kinek megszökésétől is tartani lehet s ezért jó lenne az illetőt a vasrácsos rekeszben elhelyezni és erre a gondnok azt felelte, hogy majd kellő gondal lesz.

Dr. Vangyel vármegyei t. aljegyző a beszállítás után szintén beszélt róla telefonon a gondnokkal valami adat pótlólagos beszerzése céljából s annak is azt mondta a gondnok, hogy onnan ugyan meg nem szokik az illető.

Ily körülmények közt igazán nem tehetek róla, hogy Máriásinak a kórházban betörni, komótosan felöltözni és onnan megszökni alkalma volt.

Békés, 1908 január 16-án.

Tisztelettel

Baross Dezső
tb. főszolgabíró.

2. A *csabai rendőrség nem hibás*.

Ezt ugyanis nem értesítették arról, hogy Máriási a csabai közkórházban üdül; hát hogy vigyázhatott volna rá.

3. A *kórház nem hibás*. Ettől információt kérve, azt a felvilágosítást nyertük, hogy a kórházban különleges őrizet alatt egy beteget sem tarthatnak, mert erre nincsenek berendezkedve. Így Máriási is mint közönséges beteg ápolatott s hogy megszökött, arról a kórház, amely nem fogház, nem tehet. Ebben igazuk van.

Egyébként a kórház orvosai *Máriási tüdejében semmi bajt nem konstataáltak* s vasárnap délután már intézkedés is történt, hogy Máriási hétfőn reggel a csabai rendőrségnek átadassék. Közben azonban a jeles férfi elszökött.

Quod erat denonstrandum: Máriási szökésében senki sem hibás.

Mellékes, hogy teljesen bebizonyult, miszerint a Békésen elfogott szélhámos számtalanszor büntetett s a szédelgést életfoglalkozás gyanánt üző iparlovag, akire kellő nyomozás után feltétlenül a büntetlenül maradt szélhámosságok egész sorozata volna bizonyítható. Ez teljesen közömbös, mert hiszen a budapesti, brassói, szabadkai és bécsi rendőrfőkapitányság semmi ráillő terhelő adatot nem tudott közölni.

Mellékes, hogy Békésen szintén nagyszabású szélhámosság elkövetésében akadályozták meg. Ez jelentéktelen dolog, mert hamisítványai oly idéfennek voltak, hogy azokkal célját nem sikerült elérnie. De különben is a detektív cím használatáért 50 korona pénzbüntetést kapott.

Ez a két körülmény tehát egyáltalán nem tette szükségessé, hogy e nagystilű szélhámos őrizetére bármivel is fokozottabb gond fordítassék, mint például egy süke néma és idióta csavargóra.

Mellékes, miszerint kiderült, hogy Máriási tényleg csak szimulálta a betegséget, tehát becsapta a rendőrhatalomra és pedig azon előre kiszelt célzattal, hogy kórházba kerüljön, ahonnan könnyedén elléphet.

Mellékes, hogy Máriási anélkül hozták Csabára, hogy ezzel egyidejűleg a csabai rendőrséget a legnagyobb óvatosságra való figyelemztetéssel értesítették volna.

Mellékes, hogy egy nagystilű nemzetközi szélhámos, miután fél Európát összekalandozván, Békésen hurokra került, azután szigorú őrizet alá vettették — *egy közkórházban*, ahonnan akkor sétált el, amikor akart.

Mindez teljesen lényegtelen, mert ezzel szemben — amint látni méltóztatott — fényesen kimutatható, hogy a közigazgatási, büntetőjogi és egyéb mindenféle paragrafusok impozáns rengetege senki részéről meg nem sértetett. Éljenek tehát a derék, a kitűnő paragrafusok, amelyek e különös esetben oly megnyugtató, oly kimerítő s oly minden irányban kielégítő magyarázatát adják.

Csaba munkásviszonyai 1907-ben.

A községi Munkás Otthon intézőjének évi jelentése.

Igen érdekes és napjainkban kiválóan aktuális témával foglalkozik az a jelentés, amelyet *Christián György*, a csabai *Községi Munkásotthon* intézője e héten kiadott és amellyel a következőkben bővebben foglalkozunk.

A statisztikai adatok érdekességén kívül megszívlelendő tanulságokat is rejt magában e jelentés, tanulságokat, amelyek ép oly figyelemreméltók a munkaadó- és munkásoközönség szempontjából, mint amennyire felhasználhatók a munkásjóléti intézmények irányítására hivatott tényezők által.

A jelentés statisztikai kimutatásokkal kezdődik, amelyek közt leglényegesebb a következő:

Elszöködött kizárólag munkások-
vetítés után:

1. mezei munkára	2677 munkás
2. kubikos munkára	2091 „
3. gyári munkára	192 „
4. építkezési munkára	156 „

Összesen 5106 munkás.

A kereseti viszonyok általában véve jók voltak. Megállapítható, hogy olyan munkás, aki az év különböző szakában kínálkozó munkakalkalmakat helyesen kihasználta, a mult egész évben megkeresett 600 koronát is.

A különböző munkanemeknél alkalmazott munkások keresetének részletezése után a jelentés a szerződések megkötésére tér át:

A szerződések különösebb akadályok nélkül kötöttek meg; jó hatással volt erre nézve az a körülmény, hogy Békéscsaba község az 1898. II. t.-c. 17. §. alapján a hitelesítési

eljárás alól fel volt mentve s csupán bemutatási záradékkal lettek ellátva a kötött szerződések. Összesen 61 darab mezei munkás szerződés kötött, amelynek úgy a munkaadók, mint a munkások *eleget is tettek*.

A jelentés azután a munkások részéről — szerencsére kismértékben — mutatkozó tulkapásokról szól s e részében különösen érdemes arra, hogy a sok izgága agitátortól megzavart munkásnépünk elolvassa és megszívlelje:

Sajnálattal kell megemlítenem azt, hogy bár községünk minden áldozatot meghoz a munkások érdekében s a Községi Munkásotthon felállításával s az itt működő munkások közvetítő hivatalal egyenesen biztosította a munkások folytonos foglalkoztatását és keresetét, — mégis a munkások *egyedül terrorizálódnak*, a szerződéskötésről lebeszélvén, *mintegy 200 munkás maradt ki az aratásból*. Hozzájárult ehez a munkások *tulkövetése is*, habár bőséges alkalmuk lett volna idejében elszegődni annyival is inkább, mert soha még annyi uradalom — nem fordult hozzánk mezei munkásokért, mint éppen a lefolyt évben. Ez a kimaradt 200 munkás is kapott aztán nagy nehezen alkalmazást az állomás kibővítési földmunkálatainál, a Máv aradi és piskii osztálymérnökségek kerületében, ám de ez a kereset *jóval kevesebbre rugott*, mintha mezei munkát végezték volna.

A munkabérek havonkénti váltakozásáról szóló kimutatás után a jelentés a Munkásotthon minél eredményesebb vezetésének néhány feltételére rámutató megjegyzéssel végződik:

Mint minden évben, úgy ezuttal is fel kell hoznom azt, hogy a munkások közvetítő hivatalnak postai portómentessége nincsen, ami már maga igen nagy hátrányára van a hivatal működésének. Ilyen címen a község mintegy 500 korona kiadással van megterhelve; a portómentesség megadása tehát nagy hiányt pótolna.

Igen üdvös lenne az is, ha a munkások közvetítőnek, úgy is mint a Községi Munkásotthon intézőjének vasuti szabadjegy adatnék, amit olyan esetben, amikor nagyobb számú munkás munkábaállításáról van szó, felhasználhatna. A munkásokat időnként felkeresné, munkaviszonyaikról, stb. meggyőződne, őket bérmozgalom vagy sztrájk esetén ott a helyszínen felvilágosítaná, s az esetleges panaszt illetékes helyen a munkások közbenjöttével megfelelően tolmácsolná. Ugyancsak kívánatos lenne, ha az ingyenes munkás-jogvédelem nagyobb mérvben terjesztetné ki az eddiginél.

Megjegyzem, hogy egy a portómentesség megadása, valamint a vasuti szabadjegy engedélyezése iránt községünk előjárósága a nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi és Kereskedelmi minisztériumokhoz külön felterjesztést tett, ami a minisztériumban most van elbírálás alatt.

A magyar protestáns egyház ügyeiből.

Megjelent a magyarhoni ág. h. ev. egyház 1907. évi egyetemes közgyűlésének a hazai lutheránus egyház állapotát igen világosan elolvasó, kitűnően szerkesztett jegyzőkönyve, melynek alább közlött adatai a magyarországi lutheránus Rómának, Békéscsabának lakosai közül bizonyára sokakat foglalkoztatnak.

A protestáns egyházak segélyezésére 1907-ben először folyósított egymillió koronából az ág. h. ev. egyháznak 301,200 korona jutott, mely összegből elsősorban a papi nyugdíjintézet lesz oly mérvben segélyezve, hogy a papi nyugdíj 2400 koronára legyen emelhető.

A horvátországi báni hivatal azt akarná, hogy az ottani egyházak a magyarországi ág. h. ev. egyháztól különváljanak; addig is, míg ez megtörténik, külön püspökséget képezzenek s az ottani lelkesek a magyar nyelv tudására ne köteleztesse. Az egyetemes gyűlés e kívánságot nem teljesítette.

† Eöry Sándor, theti birtokos 95,145 korona értékű vagyonának örökösévé a magy. egyetemes ág. h. ev. egyházat tette. Hunfalvy Pálné a teológiai ifjúság segélyezésére 80,000 koronányi alapítványt tett. † Gróf Blankenstein György hagyatékából 15,225 koronát örökölt az egyház. Szalay Ferenc esperes 2000 koronát, † Vesztér Lajos löcsei orvos 16,000 koronát, dr. Borbély József budapesti orvos 5000 koronát juttatott a honi ev. egyháznak.

A magy. ág. h. ev. egyházhoz tartozó 1.053,760 lélek után az 1907. év jolyamán 126,426 gyermek járt elemi iskolába; 5462 a hazai evang. 16 gimnáziumba; 356 az öt felekezeti tanítóképzőbe (ezek közül 25 r. kath., 1 gör. kath., 27 ref.); 160 a három teológiai akadémiába (közülök egy izraelita).

Az egyetemes egyháznak közbirósága 2.469,552 kor., a bányakerületé 549,045 kor., a dunáninnenié 473,573 kor., a dunántúlié 1.339,113 kor., a tiszaié 962,983 kor., a Luther-társaságé 42,572 kor., az egyetemes nyugdíjintézet vagyona 1.231,535 kor.

Az egyetemes gyámintézet 32,000 kor. segélyt osztott ki a szegény egyházak közt.

A Luther-társaság tagjainak száma 1590.

HIREK.

— **Csaba közügyeiből.** Csaba község előljárósága tegnap tanácsulást tartott, amelynek tárgysorozatán mintegy 40, meglehetősen jelentős tárgy szerepelt. Legfontosabbak voltak: A *tűzoltóság* rendezésének ügye, amelyhez Vilim István főparancsnok nagyszabású memorandumot nyújtott be. Bizottságot küldtek ki a memorandum tanulmányozására. Ugyanez történt a *községi takarékmagtár* létesítésének ügyében, melyre vonatkozólag szintén Vilim intéző dolgozott ki részletes javaslatot. — A Vöröskereszt Egylet átiratára vonatkozólag elhatározták, miszerint a közgyűlés elé azon határozatot terjesztik, ajánljon fel a község háboru esetére 30 betegre való *tábori kórházat*. Ez a régi szegényházban volna elhelyezhető. — A Körösparton a régi korhadt nyárfákat kiirtják s helyettük akác-fákat ültetnek. — Az Iparos-Otthon felépítésének ügyében megbízták a főjegyzőt, tegyen felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez azon hozzájárulás kiutalása végett, amelyet már a Széll-kormány kiállításba helyezett. A községi mézszárszék, sütőde és faraktár esetleges létesítésének kérdését tanulmányozni kiküldte a tanács dr. Wallfisch Ferencet és Vilim Istvánt.

— **Nagy hagyomány a szarvasi ág. h. ev. egyháznak.** Szarvasról jelenti tudósítónk, hogy ott e héten 84 éves korában elhunyt özvegy Kvacsa Jánosné jómodu és tekintélyes polgárosszony. Végredele

felbontatván, kitűnt, hogy noha nagy-számu rokonsága van, minden vagyonát, mintegy 70,000 koronát, a szarvasi ág. h. ev. egyházra hagyta.

— **Az ideai fősorozás.** Az ideai fősorozás terveit a vármegye alispánja a csabai hadkiegészítő és gyulai honvédkiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg a következőkben állapította meg:

Csaba. Március 12, 13, 14, 16, 17, polgári elnök Ambrus Sándor, polgári orvos dr. Zöldy János, állításkötelesek száma 942.

Gyula város. Március 19, 20, p. e. Ambrus Sándor, p. o. dr. Zöldy János, állításkötelesek száma 415.

Gyulai járás. Március 21, 23, p. e. Ambrus Sándor, p. o. dr. Zöldy János állításkötelesek száma 284.

Békési járás. Március 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, p. e. dr. Daimel Sándor, p. o. Frey Géza, á. sz. 905.

Gyomai járás. Március 28, 30, 31, p. e. dr. Daimel Sándor, p. o. dr. Eisler Vilmos, á. sz. 478.

Szarvasi járás. Április 2, 3, 4, 6, 7, p. e. Zlinszky István, p. o. dr. Déry Henrik, á. sz. 903.

Orosházi járás. Április 24, 25, 27, 28, 29, 30, p. e. dr. László Elek, p. o. dr. Steiner Zsigmond, á. sz. 1110.

Szeghalmi járás. Április 27, 28, 29, 30, p. e. Kiss László, p. o. dr. Krisztó Pál.

— **Kohn Mór gyilkosa.** A két év előtti rémes csabai rablógyilkosság emléke ismét kísért és pedig a multkor Orosházán elfogott csavargóval, Miatov Szilárdal kapcsolatosan. Ugyanis tegnap a temesvári rendőrfőkapitányság megküldte a csabai rendőrségnek Miatov arcképét azzal, hogy mutassa ezt fel azok előtt, akik látták volt Kohn Mór gyilkosát, mert a temesvári főkapitányságnak gyanuja van, hogy a rég keresett csabai gyilkos Miatov. A helybeli rendőrség eleget tett e megkeresésnek. A Kohn-féle szörnyű gyilkosságnak vagy négy szemtanúja volt. Ezek közül hárman, Urbán Pál, özv. Kohn Mórné és Urbán Mihály bár határozottan nem ismerik fel a fényképben a gyilkost, de azt mondják, hogy erősen hasonlít hozzá. Egyedül Kovács János vallotta, hogy a felmutatott kép eredetije nem az, aki a szerencsétlen kereskedőt leszúrta. A csabai rendőrség e válaszokkal együtt a gyilkosság egyéb körülményeiről is részletes tudósítást küldött a temesvári főkapitányságnak.

— **Egy csabai községi irnok fegyelmi.** Mintegy két éve húzódik már *Albrechtovics* Gusztáv csabai községi irnok fegyelmi ügye, akit főképen azzal vádoltak, hogy hivatalától majdnem egy hónapig engedély nélkül távolmaradt s már azt megelőzőleg is hivatalában nagy rendtelenség és hátramaradás volt tapasztalható. E vétségek miatt az első fokon ítélkező alispán hivatalvesztésre ítélte *Albrechtovicsot*. Azonban a második fórum, a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya e héten megtartott ülésében ezen ítélet feloldotta s *Albrechtovicsot* csupán 100 korona pénzbírságra ítélvén, elrendelte állásába való visszahelyezését.

— **A gyomai előljáróság.** Gyomáról írja tudósítónk: A községi előljáróság f. hó 14-én megejtett pótválasztással lett teljesen kiegészítve. A teljes előljáróság most már a következőkből áll: *Bíró: Szabó József, albiró Vincze Dániel; esküdtek: Csapó János, Izsó István, T. Kocsis Péter, Veres Lajos és Weigert József. Pénztárnokok: állami adószedő: Horváth János, községi adószedő: Garai Sándor, ellenőr: Lukács Gábor, ártéri adószedő: Kéri Péter. Közgyámság: gyámi ügyvezető: Biró Benedek, pénztárnok: Gálos Benedek, ellenőr: Szilágyi Ferenc. Fogasztási adószedő: K. Nagy András, ellenőr: Szilágyi Ambrus. Község-gazda: G. Kovács János.*

— **Érdekes lakó a gyulai tébolydában.** Pár hónapja nagy szenzációt keltett *Vadasi László* aradi magánhivatalnok esete. *Vadasi* anyósát, kis lányát gyilkolta meg s azután egy detektívet is lelőtt. A rettenetes dráma hőst most a törvényszéki orvosok elmebetegnek mondták ki s e héten beszállították a gyulai tébolydába.

— **Egyesületi tisztújítás.** A pusztaföldvári új Polgári Olvasó Kör a mult héten tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett: *Kocsondi György*, alelnök: *Rédei Károly*, gondnok: *Vági János*, pénztárnok: *Nagy Imre*, jegyző: *Lenk József*, könyvtárnok: *Varga István*.

— **Öngyilkos fiatal lány.** *Finta György* gyomai földmives leánya *Erzsébet*, 18 éves hajadon f. hó 12-én szülei házában, az éléskamrában felakasztotta magát. Tettének valami szerelmi bánat lehetett az oka. Temetése t. hó 14-én nagy részvét mellett ment végbe.

— **A magántisztviselők köréből.** A magántisztviselők és kereskedő ifjak egyesülete f. hó 19-én vasárnap d. u. 2 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amely alkalommal elnökét, alelnökét és főtíkárává választja meg. Ezen rendkívüli közgyűlésre az egyesület tagjait ez uton is meghívja a választmány.

— **Menyasszonyok, vőlegények** érdekeit ékszer, óra, ezüst beszerzésénél legjobban elégíti ki *Löfkovits Arthur* Magyarország legnagyobb, legjobb hírnevű cége *Debrecenben*. Képes árjegyzék ingyen, bérmentve.

— **A kondoros előljáró választás.** Kondorosról írja tudósítónk, hogy ott a polgárság körében nagy lelkesedést keltett az előljáró választás eredménye. *Reiner Bélának* bíróvá választása nagy szavazattöbbséggel történt meg, azonban e többség mintegy 100 szavazattal növelhető lett volna, ámde a pártnak ezen hátralevő 100 emberét nem szavaztatták le, mivel ez által a választás a késő éjjeli órákba benyulott volna s különben is a többség már impozáns volt. Nemcsak a bírói, hanem a többi állásokra is névszerinti szavazás volt. A megválasztottak névsora a következő: *Törvénybíró Kovács P. János*, gazda *Kovács Mihály Pauló*, pénztáros *Fekete Miklós*, közgyám *Fekete Kálmán*, esküdtek *Süveges János*, id. *Molnár János* és *Beringer Kristóf*.

— **Köszönetnyilvánítás.** A héten a szegény konyhák részére befolyt adományokért, — *Weis Edéné* 5 kg. hus, *Valaki* 25 kg. burgonya, — hálás köszönetét nyilvánítja a *Nőegylet elnöksége*.

— **Egy lépéssel előre.** Nyomasztó gazdasági helyzetünkben örömmel kell üdvözölnünk minden olyan magyar terméket, mely alkalmas arra, hogy hasonló külföldi gyártmányt kiszorítson. Egy ilyen eseményről kell most hírt adnunk. A már külföldön is hírneves *Brázay Kálmán-cég*, mely az elején áll az uttörő magyar nagykereskedelemnek, sikereinek számát megint gazdagította egyfel. Ez a siker a *Brázay-féle Kalogén* sósorszesz fogkrémhez fűződik, amely felülmulthatatlanul kitűnő szer a fogak épségben és szépségben tartására, továbbá a száj ápolására. Csin és praktikusság dolgában pedig páratlanul áll a fogkrém tartalmazó tubus is. A *Brázay-féle* sósorszesznek már világhíre van, nyomába lép most a *Kalogén*, amely a magyar tudás diadala.

— **Ha a gyermekek köhögnek**, búkkfakátrány-preparátumot adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ily preparátum bizonytalan összeállítású és nem méregtelen, de még undorító ízű is, „*Sirolin-Roche*”-t használjunk, mely vízben könnyen olvad és mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemes ízzel bír. — Gyógyszertárakban kapható.

— **A visszatetsző szaga** és ize következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „*Scott-féle Emulsió-ban*”, mely minden gyógyszerárban árusítatik.

Színház.

Az ördög.

A színházi szezonnak ez ideig legkimagaslóbb eseményeként szerdán este *Az ördögöt*, *Molnár Ferenc* zseniális vigjátékát mutatta be a színtársulat.

A darabról, mely az újabb magyar színműirodalomnak elismerten leg-sikerültebb alkotása, elég ismertetést olvasott már minden újságolvasó ember; különösen mostanában bőven foglalkozott azzal valamennyi hírlap olaszországi diadalmas színrehozatala alkalmából. A magunk részéről elég annyit mondanunk, hogy a szerdai bemutató nemcsak bevalótta a nagyhirű ujdonsághoz fűződött minden várakozást, de nagyban felül is multa azt. Már az első jelenetek megragadták a díszes és nagyszámú közönség teljes figyelmét s az egyre fokozódó hatás felvonásról-felvonásra melegebb és őszintébb elismerésre ragadott minden jelenlevőt.

Az a feltétlen dicséret, amelyet a magyar irodalom minden barátja büszke örömmel kell, hogy átnyújtson a kiváló fiatal írónak, a csabai bemutató az előadó színészek iránt való teljes elismeréssel párosult. A nehezen fölmelegedő csabai közönségnek szerdán este szokatlanul gyakran és nagy erővel kitörő tetszésnyilvánításai épp oly mértékben szólaltak a színmű mesésen szellemes ötleteinek, gyönyörű gondolatainak, mint az előadók kifogástalan művészi játékának s általában az ugynevezett „vidéki nivón” jóval felülemelkedő előadásnak.

A szereplők között kétségtelenül első helyen kell említenünk azt, aki a közönség tapsaiból is a legnagyobb mértékben kivette a részét s aki művészi alakításával az előadás páratlan sikeréből leginkább kivette a maga részét. *Margittay Gyula*, a címszerep kreatője ez, aki a szerdai szép színházi estének megérdemelten központja volt. *Margittay* e szerepében nagyot nőtt a csabai közönség előtt s a magunk részéről is szívesen állapítjuk meg, hogy alakítása, mely amilyen egységes volt a maga egészében, épp oly szépen kiaknázta a hálás szerep minden nuancéát,

mindenképp méltó és érdemes volt a meleg tetszésnyilvánításokra, a közönségnek gyakran nyílt színen is kitörő tapsaira.

Mellette kifogástalan és rendkívül megnyerő alakítást mutatott be *Aldoryné* a modell szerepében. Ő is megérdemelt nyílt színi tapsot is kapott.

Értelemes játékaival s különösen hódító megjelenésével hatott *Komlós Ilona* is a szép asszony szerepében. A kisebb szereplők is valamennyien gondos és ambiciózus munkáról tettek tanúságot.

Az Ördög előadását kedden megismétlik. Az irodalom és a színészet minden kedvelőjének szívesen ajánljuk figyelmébe ezt az előadást.

*** Déryné ifjasszony. Három pár cipő. János vitéz.** Kedden este Herczegh Ferenc színjátékával, a *Déryné ifjasszony* ismertette meg a közönséget az igazgatóság, amely valóban nem fukarkodik a jobbnáljobb s a csabai közönség előtt még ismeretlen darabok színehozatalával. Herczegh bájos színjátékát összevágó, élvezetes előadásban mutatták be, amelyből kiemelkedtek jeles alakításokkal *Aldory, Várady, Gáspár, Komlós Ilona, Magittay, Kertész* stb. és kiváltképpen *Papp Erzsébet*, aki minden szerepében igazán precíz és étellel teljes alakítást nyújt. Csütörtökön a *Három pár cipő*-t adták s a régi és meglehetősen elnyűtt darab bolondos jeleneteivel még most is meglehetősen hatást keltett. A női főszerepben betegsége után először lépett fel *Novák Ilona* s rutinos játékaival ezuttal is elnyerte a közönség tetszését. Tegnap, pénteken az elpusztíthatatlan *János vitéz* ment, *Novák Ilonával* a szímszerepben.

Műsor:

Vasárnap délután *János vitéz*.
Vasárnap este *Milliárdos kisasszony*.
Hétfőn *Bernát*.
Kedden *Az ördög*.
Szerdán *A kis trafikoslány*.

Mulatság.

A csabai Gazdabál. A bál évad legdiszesebb mulatságai közé szokott tartozni a Gazdabál, amelyet a csabai Gazdakör ez idén február közepén rendez. A rendező-bizottság már megalakult s meg is kezdte működését. Legközelebb a meghívókat is szétküldik.

A kiscsabdák táncvigalma. A Békéscsabai Kiscsabdák Egylete, mint már említettük, e hó 25-én tartja meg a Vigadóban ez idej tanmulatságát. Az estély sikere érdekében a rendezőség nagy agilitással dolgozik s az előjelek arra mutatnak, hogy az kiválóan fényes is lesz.

Törvénykezés.

§ A női becsület. Ismeretes a békésmegyei közönség előtt az a válpör, amely *Kövecz Gusztáv* és felesége szül. *Odelschalch Alinka* hercegnő között folyik. E válpörrel cikkezett nemrégiben a Békésmegyei Közlöny s többek között olyasmit írt, hogy a hercegnő a hitvesi hűséget megszegte. E cikk miatt *Odelschalch Alinka* hercegnő rágalmazás sajtóvétsége címén pert indított s ennek során e héten a gyulai törvényszék vádtanácsa *Székely Bélát*, a Békésmegyei Közlöny felelős szerkesztőjét vád alá helyezte. Ez ügy kapcsán *Székely Béla* igen érdekes felterjesztést nyújtott be a napokban a kir. Curiahoz. Ebben kéri, hogy a

Curia, ugy ezen sajtóperében, mint a *Forgács Dezső, Barát Ármin* és *Mayer Jenő* által ellene indított sajtóperekben a gyulai törvényszék helyett más hasonló hatáskörű bíróságot delegáljon, miután a gyulai törvényszék az újságírókkal szemben elfogult és nem itélkezik tárgyilagosan. Ezen állítás igazolására a közelmúltban Gyulán lefolyt számos pört hozza föl, amelyekben mindig az újságírók huzták a rövidet.

§ Hírlapírók a gyulai bíróság előtt. Mintegy másfél éve *Székely Béla* és *Teleky Sándor* csabai hírlapírók párbajt vívtak, amely miatt a gyulai törvényszék *Székely Bélát* 14 napi, *Teleky Sándort* 5 napi államfogházra ítélte. A megfellebbezett ítélet e héten érkezett vissza a nagyváradi táblától, amely indokainál fogva helyben hagyta azt. A másodbírósági ítélet a vádlottak előtt kihirdetve, azok semmisségi panaszt jelentettek be a Bptt. 385. §-a alapján a Btk. 92. §-ának nem alkalmazása miatt. A gyulai törvényszék, noha a 92. §. nemcsak a büntetés lefokozásáról beszél, hanem arról is, hogy tulnyomó enyhítő körülmények esetén a büntetés a legkisebb mértékig leszállítható, mégis visszautasította a semmisségi panaszt, azon indoklással, hogy a 92. §. államfogházbüntetésnél nem alkalmazható, miután az államfogház pénzbüntetésre nem fokozható le. A vádlottak e végzés ellen természetesen felfolyamodással éltek.

Segédszerkesztő: Laptulajdonos:
Teleky Sándor *Dr. Ursziny János*

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség”
könyvnyomdájában, Békéscsabán.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-utca 11. szám, heti üzleti jelentése: Mai zárlatok ab vasut Kecskemét:

	Nagyban. Kicsinyben.	
	K.	K.
Finomított szesz		
adózva	168.—	173.—
Finomított szesz		
adózatlan	69.—	74.—
nyers szesz adózva	166.—	169.—
nyers szesz adózatlan	67.—	70.—
Denaturált szesz		
ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	58.—	60.—

A számarköhögés

a gyermekek ezen ismert réme ellen *SCOTT*-féle Emulsió minden esetben sikeresen használható. A *SCOTT*-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja rózsás kerek arcukat.



Rendkívüli gyógsikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a *SCOTT*-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

SCOTT-féle Emulsió
felnőtteknek s aggnak épp oly jó és hatásos, mint gyermekeknek. 11

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Nyilttér.

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMALEGOBB ★

Irodai alkalmazást

keres ügyvédi-, vagy bármily közhivatalba 4 középiskolát végzett fiatal ember.

Cím a kiadóhivatalban.

Hölgyeim!

Amidőn a farsangi idény beálltával dús választékú

selyem, disz-cikkek s ruhakelmékbeni

nagy raktárunkat becses figyelmükbe ajánljuk, b. tudomására adjuk, hogy sulyt helyezve arra, miszerint az összes

ősz és téli ujdonságainkon

még ez idényben tuladjunk, dús választékban levő

szövet,

bársony és mosókelméinket

igen előnyös árakban adjuk el.

Kérjük üzletünket mielőbb felkeresni sziveskedjék, hogy kellő választék mellett rendkívüli olcsó árakban is részesíthessük.

Tisztelettel

Löwy Jakab L. és Tsa.

200 korona

a modern technika legújabb remeke, a

MIGNON IRÓGÉP.

Különös előnyei: **Bárki tanulás nélkül rögtön ír.**

Legcélszerűbb szerkezet. Acél betűk.

Másol és sokszorosít.

Bármely drága írógéppel egyenrangú

1 évi jótállás.

SZABADALMAZOTT IPAR

Budapest, VII., Csengery-utca 24.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Vicskó Testvérek

ROCSIGYÁRTÓR

BÉKÉSCSABÁN

Zsidótemplom-utca

1760. sz.,

≡ saját házukban. ≡

Készítenek mindennemű
modern

URI HINTÓ-KOCSIKAT,

fedeles kocsik és batárokat,
uri szánokat, valamint az
összes ruganyos kocsikat
kifogástalan csinnal.

Ócska kocsik javítása és
ujakkal való becserélése.

Gazdasági eszközöket, teher-
kocsikat stb. a legjobb minőségben,
jutányos áron készítenek.

Javításokat gyorsan,
pontosan eszközölnek

206/908. ikt. sz. Békésmegye alispánjától.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak 1907. évi december hó 10-én 79701/1—C. sz. alatt kelt rendeletével a gyula—kétégyházi—eleki törvényhatósági közut 0.0—15.200 km. és a mezőberényi—vésztői törvényhatósági közut 0.0—5.194 km. szakaszának a beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-c. alapján való kiépítését engedélyezvén és azoknak vállalat útján való foganatosítását elrendelte; a fent említett munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1908. évi február hó 8-ának d. e. 10 órájára a vármegyei ház kistermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat közvetlenül vagy posta útján az ajánlati költségvetéssel együtt a kitűzött nap d. e. 10 órájáig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételét nem fogják.

Az ajánlatok borítéka: „Ajánlat a 206/1908. ikt. sz. hirdetésben kirt s a gyula—kétégyházi—eleki törvényhatósági közut 0.0—15.2 km. és a mezőberényi—vésztői törvényhatósági közut 0.0—5.194 km. szakaszának kiépítési munkálataira“ felirással látandók el.

Ajánlat tehető mindkét utvonalon összes munkálataira együttesen, vagy utvonalonként külön-külön elkülönítve.

Ajánlat tehető továbbá mindkét utvonalon együtt vagy külön-külön az összes utépítést, vagy a kőanya-

goknak (utalapkó, kavics, zuzalék, természetes) termelésére és a lerakó helyig való vasuti szállítására külön-külön.

A kőanyagokra csak a pályázati részletes feltételekben 22-ik §-ában körülírt minőségű kővekkel tehető ajánlatok.

Az ajánlattal továbbá bemutatandó a felajánlott kőanyagokból (ugymint utalapkó, kavics és zuzalékból) 2—2 darab az ajánlattevő pecsétjével ellátott minták és amennyiben a felajánlott kőanyagok a budapesti kir. József-műegyetem műszaki mechanikai laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltattak, az ezen hivatalos vizsgálatokról kiadott bizonyítványok 1—1 hiteles másolata is.

A szállítandó kőanyagoknak az eddigi utépítkezéseknél való mikénti alkalmazása a közszállítási feltételek 22-ik §-a értelmében még külön is igazolandó.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt s az ajánlati költségvetés összege 5%-ának megfelelő bányapénzek bármely állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó.

Készpénzt, vagy értékpapírt csatolni nem szabad.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és a vállalati feltételek a gyulai m. kir. államépítészeti hivatalnál arendes hivatalos órában naponként megtekinthetők.

Az ajánlati minta, ajánlati költségvetés és vállalati feltételek nyomtatványa ivenként (egy) 1 koronáért ugyanott megszerezhető.

Gyulán, 1908. évi január hó 8-án.

Ambrus Sándor
alispán.

A farsangi multságokra



szükséges női és férfi glacé-
kecnyűk, gallérok, kézezők, nyak-
kendők, legyezők és mindennemű
piperecikkek jutányosan kaphatók



DEUTSCH TESTVÉREK



férfi-, női- és gyermekdivatárú-
házában BÉKÉSCSABÁN, Fötér,
a városházával szemben.



Szolid, pontos kiszolgálás.

Magyar Ipar! **TIMKÓ JÁNOS és GYÖRGY** - Magyar Ipar!

csizma- és cipő-műhelye és kész raktári munkák üzlete
BÉKÉSCSABÁN

Kossuth-tér, saját ház, motorállomás mögött.

Minden ember, ki jó és tar-
tós csizmát vagy cipőt akar
viselni, forduljon bizalommal

Timkó János és György üzletébe,



ahol minden ezen szakmába tartozó munkák kifogástalan
minőségben, igen jutányos áron készülnek box-
borju-, tehén-, pittling- és lóborból. Raktáron tartunk
különböző bőrszírt, kenőcsöt, gummi-sarkokat stb.
csizma és cipő szakba vágó összes
kellékeket.

Mindennemű javítások gyorsan
és pontosan eszközöltetnek.



Vidéki megrendelésekre különös gondot fordítunk.



FARSANGI OCCASIO!



WEISZ MIKSA női divatáruházában

TELEFON 31

BÉKÉSCSABÁN

TELEFON 31

Farsangi idényre bálí kosztümökhöz való selymek, bafisztok, csipkék, zsinórok stb.
gyönyörű választékban.

Teljes ruhára való maradékok már 5 koronától kezdve kaphatók

Divatujdonságok női és gyermek-
felöltőkben

Szebbnél-szebb kelmék és diszek
óriási nagy választékban

MEGHIVÓ.

A Békés-Csabai takarékpénztár egyesület

XXXV. évi

rendes közgyűlésére,

mely

1908. évi február hó 9-én, vasárnap délután 3 órakor

fog az intézet helyiségében megtartani, a t. c. részvényesek ezennel meghívottnak.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő-bizottság kijelölése.
 2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései.
 3. Az 1907-ik évi zárszámadás megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
 4. Részvényesi indítvány a részvényesek szavazati jogának aránylagos kiterjesztése tárgyában.
 5. Az alapszabályok 40. és 42. §-ának módosítása.
 6. Netáni indítványok.
- Kelt Békéscsabán, 1908 január hó 15-én.

A Békés-Csabai takarékpénztár egyesület igazgatósága.**Kivonat az alapszabályokból:**

41. §. Közgyűléseken csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlés megtartása előtt legalább 30 nappal nevére átiratott és ezen részvényt szelvényeivel együtt, vagy az erről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványt, a meghatalmazott ezenkívül meghatalmazását is, a közgyűlést megelőző napig a társaság pénztáránál bemutatta, vagy letette.
42. §. Közgyűléseken — tekintet nélkül a saját vagy képviselt részvényekre — 10 részvényig minden részvény egy szavazatra jogosít, ezenfelül minden két részvény jogosít egy szavazatra, azonban 20 szavazatnál többet sem saját nevében, sem meghatalmazás által egy részvényes sem gyakorolhat.
43. §. A szavazati jog meghatalmazott utján is gyakorolható. Meghatalmazottak, a törvényes képviselők kivételével, csak a szavazatképes részvényesek sorából választhatók.

!! Uj cipészüzlet !!

Van szerencsénk a t. közönséggel tudatni, hogy Békéscsabán a Vasút-utcai Ondroviczky-féle házban, Berbekucz szijgyártó mellett

LILINGER ÉS TÁRSA

cég alatt egy a modern kor igényeinek teljesen megfelelő

uj cipészüzletet

nyitottunk, ahol készítünk és raktáron is tartunk a lelegegánsabb kivitelben készült

férfi, női és gyermekcipőket, továbbá **angol vadász-bakkancsokat, lovagló és tisztí-csizmákat** jutányos áron.

A t. közönség szives figyelmét felhívjuk különösen arra, miszerint mindketten hosszú ideig a helybeli két elsőrendű cipészüzlet szabásza, illetve üzletvezetői voltunk.

Kötőnő tisztelettel

Lilinger István
a csabai
Cipész-szövetkezet volt
szabásza.

Radó Ferenc
Adler Lajos
cipő-üzletének volt
vezetője.

Javításokat gyorsan, pontosan eszközölünk.

Mértékvetel vegett hívásra azonnal megjelenünk.

Mértékvetel vegett hívásra azonnal megjelenünk.

Reisz Miksa bútorgyára

Békéscsaba, Vasút-utca 1155. és 1156. sz.

**Műasztalos, kárpitos-
és diszitő-műhelyek.**

Rajziroda.

Telefon: 20. sz.

Telefon: 20. sz.

**Saját készítményű
teljes
lakásberendezések
állandóan
nagy választékban.**

I-ső rendű uradalmi
hizlalt szopós

bárányhus

kilója 70 kr.
naponta kapható

WEISZ MIHÁLY
huscarnokában Békéscsabán.

Jégpáncélba burkolva pihen
a patak és a folyam

és mindenféle téli szórakozás, szánkirándulások, korcsolyázás, bálak és estélyek veszik igénybe az embereket. De hánynak kell megfizetni egy ilyen szórakozást kellemetlen és nehéz napokkal, mert vigyázatlanok voltak és nem nyultak mindjárt a kellő óvszerhez. Akit csakugyan az a pech ér, hogy meghűlve jön haza egy ilyen kirándulásról, az vegyen be rögtön egy pár igazi „Fáy-féle Sodeni pastillát. A legjobb szolgálatokat fogják neki tenni. Kaphatók 1 korona 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben.

Vezérképviselőség Ausztria-
Magyarország részére:
Wien, IV., Grosse Neugasse 27.

Kohut Galó Gusztáv

cipő-üzlete

Békéscsabán, Vasut-utca, Vidovszky-ház.

Ajánlja csakis saját készítésű

férfi-,
női- és
gyermek-
cipőit,



melyeket csinnal, a legelegánsabb
kivitelben jutányos áron mérték
után készít és raktáron is tart.

Javításokat gyorsan, pontosan eszközöl.

Különbféle cipő-krémek, fűzők,
gummi-sarkok és minden szük-
séges kellékekből dus raktárt tart.

A nagyérdemű közönség további
szives pártfogását is kérve, kifűző
tisztelettel

ROHUT GALÓ GUSZTÁV, cipész.

A legszebb
farsangi ajándékok

kaphatók

DOBAY KÁLMÁN
drogeriájában.

Casetták fából és papirmachéból, japán
disszel és kézfestéssel, a legkitűnőbb
parfümökkel és szappannal

2 koronától 30 koronáig.

Kitűnő illatszerek, ibolya, gyöngyvirág,
rezeda, heliotrop, jácint, vadalma, széna,
oponax, orchidia, orgona, sárga viola,
lóhere stb. illatban eredeti üvegekben és
kimérve a legnagyobb választékban.

Tea és a legfinomabb angol és Jamaica rum!

Vidékre azonnali küldés és ingyen csomagolás.

BABINSZKY JÁNOS

EZELŐTT TURCSÁN PÁL

MŰSZTERGÁLYOS BÉKÉSCSABÁN, FÖTÉR

Tisztelettel ér-
tesítem a nagy-
érdemű közön-
séget, hogy a
műsztergályos



tekepályago-
lyókat és babá-
kat a legjutá-
nyosabb árban
készítek, vala-
mint elvállalok

szakmába vágó munkákat, u. m.
FA-, SZARV-, CSONT-, BOROS-
TYÁN-, TAJT- és LEGFINO-
MABB PIPASZÁRAKAT,
továbbá BILIÁRD-DÁKÓKAT
és GÖLYÓKAT, ligonőszantum

NAP- és ESŐERNYŐ-javítaso-
kat. Utánzott elefántesontgo-
lyókból nagy raktárt tartok. —
A n. é. közönség b. pártfogását to-
vábbra is kérve, vagyok tisztelettel
BABINSZKY JÁNOS

Egy tanonc felvétetik

A legjobb fémtisztítószer

Kérjen csak

Globusz

Globusz
véd-
jeggyel
a város csikban



fémtisztító
kivonat

mert
sok rossz
utánzás történik.

Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. rt. Lipcse és Eger

Villamos üzemmel pörkölt kávé.

Meinl Gyula-féle

Magyarország legnagyobb kávé-
és thea-behozatali cég lerakata

Békéscsabán egyedül

Patay Mihály

csemege-kereskedésében

Vasut-utca, Korossy-ház.

Figyelmeztetés! Meinl-féle villamos üzem-
mel pörkölt kávék naponta
frissen kaphatók a következő árakban:

1/4 kilogram: 70 fillér, 80 fillér,
90 fillér, 1 kor. és 1 kor. 10 fillér.

Tisztán kezelt áru.

Valódi Jamaica Rum.

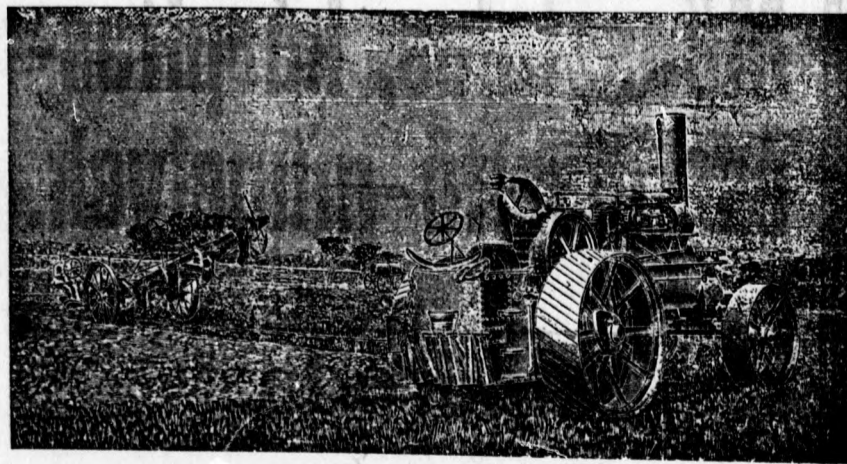
Teasüteményekből legnagyobb választék

Szegfű Rudolf gazdasági
gépraktára

Békéscsaba, Buzapiac.

Ajánlja a legkitű-
nőbb gyártmányu

mezőgazdasági gépeket.



Bächer és Melichár elismert mezőgazdasági gép-
gyárának békésvármegyei kizárólagos képviselője.
Földeknek gőzekével való felszántását a legjutányosabb árban
felvállalja saját gőzekével. Óriási pénz- és időmegtakarítás a
gazdáknak, kik földjüket gőzekével szántatják.

Johnston-féle aratógépek békésvármegyei főügynöksége.